

*Jakub Jendrysik,
Szymon Jureczka,
Tobiasz Kaszta*

Akademia Nauk Stosowanych w Raciborzu

POCZĄTKI JW GROM: ANALIZA WYZWAŃ ORGANIZACYJNYCH I OPERACYJNYCH PODCZAS FORMOWANIA JEDNOSTKI

Streszczenie (abstrakt): Praca „Początki JW GROM: Analiza wyzwań organizacyjnych i operacyjnych podczas formowania jednostki” ma na celu analizę początkowych trudności, które obejmowały kwestie związane z rekrutacją odpowiednich kadr a także adaptacją do nowoczesnych standardów szkolenia i prowadzenia operacji specjalnych w dynamicznie zmieniającym się środowisku na początku lat 90. Jednostka Wojskowa GROM, powstała w 1990 roku, jest jednym z najbardziej elitarnych oddziałów specjalnych Wojska Polskiego. Jej utworzenie było odpowiedzią na rosnące wyzwania związane z międzynarodowym terroryzmem oraz potrzebą zwiększenia zdolności operacyjnych Polski w zakresie działań specjalnych.

Słowa kluczowe: bezpieczeństwo, ewolucja, GROM, jednostka specjalna, rozwój

THE BEGINNINGS OF THE GROM JW: AN ANALYSIS OF THE ORGANIZATIONAL AND OPERATIONAL CHALLENGES DURING THE FORMATION OF THE UNIT

Abstract: The work “The Beginnings of JW GROM: An Analysis of Organizational and Operational Challenges During the Formation of the Unit” aims to analyze the initial difficulties, which included issues related to recruiting appropriate personnel and adapting to modern standards of training and conducting special operations in a dynamically changing environment in the early 1990s. The GROM Military Unit, established in 1990, is one of the most elite special units of the Polish Army. Its creation was a response to the growing challenges of international terrorism and the need to increase Poland's special operations capabilities.

Keywords: security, evolution, GROM, special unit, development

Wstęp

Celem niniejszej pracy jest ukazanie rozwoju polskiej Jednostki Wojskowej GROM począwszy od jej początków w latach 90-tych do osiągnięcia statusu jednej z najlepszych jednostek specjalnych na świecie. Problematyka ta została poruszona w związku z dynamicznie ewoluującymi zagrożeniami, które wymagają ciągłego dostosowywania strategii obronnych i operacyjnych. Odnosząc się do polskich sił zbrojnych, a w szczególności jednostek specjalnych, takich jak GROM, adaptacja do nowych zagrożeń stanowi kluczowy element skutecznej obrony państwa. JW GROM, będąca elitarną formacją, musi nieustan-

nie podnosić swoje zdolności poprzez intensywne szkolenia, rozwój sprzętu oraz wdrażanie nowoczesnych metod walki, aby sprawnie przeciwdziałać najnowszym zagrożeniom współczesnego świata. GROM jako elitarna jednostka specjalna skupia wysoko wyszkolonych specjalistów, którzy są w stanie operować w różnorodnych warunkach, co zapewnia im niezwykłą zdolność dostosowania się do nowych zagrożeń.

Decydujące wydarzenia prowadzące do utworzenia jednostki

Jednostka Wojskowa GROM (Grupa Reagowania Operacyjno-Manewrowego) powstała na początku lat 90., gdy Polska przechodziła transformację polityczną i wojskową po upadku komunizmu. W obliczu zmian na arenie międzynarodowej pojawiła się potrzeba stworzenia elitarnego oddziału do reagowania na zagrożenia w kraju i za granicą. Jednak idea powołania takiej jednostki sięga lat 80. W 1982 roku, po zajęciu polskiej ambasady w Szwajcarii przez terrorystów z Powstańczej Armii Krajowej, zaczęto rozważać utworzenie specjalnej jednostki antyterrorystycznej¹.

Mimo wysiłków, terroryści nie zdołali osiągnąć swoich celów, a ich unieszkodliwieniem zajęła się brygada antyterrorystyczna Stern z Berna². To wydarzenie pokazało Polakom, jak skuteczne mogą być dobrze wyszkolone i uzbrojone jednostki specjalne. Choć Polska miała wówczas własne formacje tego typu, nie dorównywały one zagranicznym odpowiednikom pod względem umiejętności i sprzętu. Już w latach 80. Polska stała się celem ataków terrorystycznych, jednak dopiero w latach 90. zaczęto skutecznie przeciwdziałać tym zagrożeniom. W 1990 roku Polska wsparła operację „Most”, mającą na celu transport Żydów z upadającego ZSRR do Izraela. Premier Tadeusz Mazowiecki oznajmił, że Polska zapewni im bezpieczny tranzyt³.

Polska była kluczowym przystankiem w operacji „Most”, przewożącej Żydów z ZSRR do Izraela. Pociągi transportowały ich z Rosji do Polski, skąd samoloty z Okęcia zabierały ich do Tel Awiwu. W latach 1990–1992 przetransportowano w ten sposób blisko 100 tysięcy osób⁴. Ta współpraca wzmocniła relacje polsko-izraelskie i przyczyniła się do dalszego dialogu między krajami. Jednak zaangażowanie Polski w tę operację uczyniło ją potencjalnym celem ataków ze strony grup takich jak Hezbollah, które sprzeciwiały się Izraelowi⁵.

Obawy społeczne wzbudzała także obecność arabskiej mniejszości w Polsce, choć liczyła ona zaledwie około 5 tysięcy osób. Nikt nie wiedział, jak zareagują na polską pomoc

¹ H. Królikowski, *Wojskowa Formacja Specjalna GROM im. Cichociemnych – Spadochroniarzy Armii Krajowej: 1990-2000*, Gdański Dom Wydawniczy, Gdańsk 2001, s. 29.

² S. Kochański, *Brygady antyterrorystyczne: operacje, uzbrojenie*, Wydawnictwo Czasopism i Książek Technicznych SIGMA-NOT, Warszawa 1992, s. 13, 14.

³ H. Królikowski, *Wojskowa Formacja...*, *op. cit.*, s. 30.

⁴ D. Wilczak, *Most: tajna operacja przerzutu Żydów*, „Frona”, Warszawa 2015, s. 7, 8.

⁵ K. Domeracki, *Hezbollah oraz jego Aparat Militarny i Bezpieczeństwa*, „Przegląd Bezpieczeństwa Wewnętrznego” 2017, nr 16, s. 131, 132.

Żydom⁶. Pierwszy atak nastąpił niespodziewanie szybko – 30 marca 1990 roku, zaledwie kilka dni po ogłoszeniu wsparcia dla operacji „Most”, Bogdan Serkis, polski radca handlowy w Libanie i jego żona zostali ostrzelani w Bejrucie. Następnie pojawiły się kolejne ostrzeżenia, w których grożono Polsce, jeśli nie wycofa się z pomocy Żydom⁷.

Obawy, że podobne ataki mogą dotknąć również Polski, były coraz bardziej uzasadnione. Sytuacja ta pokazała, jak decyzje polityczne mogą wpływać na bezpieczeństwo i codzienne życie społeczeństwa.

Pierwszy Dowódca i twórca JW GROM

Twórcą Jednostki Wojskowej GROM był podpułkownik Sławomir Petelicki, który dokonał niemożliwego, tworząc jednostkę porównywaną dziś do najlepszych sił specjalnych świata, takich jak US Navy SEALs czy brytyjski SAS. Urodzony 13 września 1946 roku w Warszawie, pochodził z rodziny o tradycjach wojskowych i od najmłodszych lat interesował się służbą wojskową. Po ukończeniu prawa na Uniwersytecie Warszawskim w 1969 roku rozpoczął karierę w MSZ, pełniąc misje dyplomatyczne m.in. w Wietnamie i Chinach⁸. W latach 70. pracował jako oficer wywiadu w Nowym Jorku, a w 1983 roku w Sztokholmie inwigilował środowiska związane z Solidarnością⁹.

Petelicki, lojalny wobec systemu socjalistycznego, był krytykowany za swoją działalność przed 1989 rokiem. Jednak po transformacji ustrojowej zdołał się zrehabilitować, zostając twórcą GROM. W 1990 roku, po zamachu na polskiego dyplomatę w Bejrucie, Petelicki, już jako szef Wydziału Ochrony Placówek MSZ, udał się na miejsce i doszedł do wniosku, że Polska potrzebuje elitarniej jednostki specjalnej do przeciwdziałania terroryzmowi¹⁰.

Choć już w latach 70. próbował przekonać dowództwo do stworzenia takiej jednostki, dopiero po zamachu w Bejrucie jego koncepcja została zaakceptowana. Inspirował się jednostkami takimi jak Delta Force, SAS i GSG-9. Po powrocie do kraju przedstawił swoją wizję wiceministrowi spraw wewnętrznych Krzysztofowi Kozłowskiemu¹¹.

Nabór do jednostki rozpoczął się 13 lipca 1990 roku, a Petelicki oficjalnie objął dowództwo 13 września. GROM miał być jednostką gotową do działania w każdych warunkach, co świadczyło o profesjonalizmie i ambicji Petelickiego, który dostosował ją do zmieniających się realiów pola walki¹².

⁶ A. Rykała, *Muzułmanie w Polskich dziejach i przestrzeni*, „Acta Universitatis Lodziensis. Folia Geographica Socio-Oeconomica” 2007, nr 8, s. 56.

⁷ D. Wilczak, *Most: tajna...*, *op. cit.*, s. 57, 58.

⁸ H. Królikowski, *Wojskowa Formacja...*, *op. cit.*, s. 147.

⁹ D. Kania, M. Marosz, J. Targalski, *Resortowe dzieci. Służby*, Fronda, Warszawa 2015, s. 73.

¹⁰ W. Potkański, *Sławomir Petelicki (1946-2012) – Pierwszy Dowódca Jednostki Wojskowej GROM Im. Cichociemnych Spadochroniarzy Armii Krajowej*, „Kultura Bezpieczeństwa” 2021, nr 40 (40), s. 26.

¹¹ J. Rybak, *Komandosi. Jednostki Specjalne Wojska Polskiego*, Bellona, Warszawa, 2003, s. 76.

¹² Historia Jednostki, <https://grom.wp.mil.pl/pl/pages/historia-jednostki-2019-04-03-m/> [dostęp: 17.10.2024].

Selekcja pierwszych operatorów GROM i zagraniczne wsparcie

Rekrutacja do Jednostki Wojskowej GROM od początku koncentrowała się na doświadczonych żołnierzach, wybieranych ze szczególną starannością. Oceniano ich doświadczenie bojowe, sprawność fizyczną oraz umiejętności taktyczne. Członków pozyskiwano z różnych elitarnych jednostek wojskowych, takich jak 1 Batalion Szturmowy z Lublińca, pławonurkowie bojowi Marynarki Wojennej, czy 6 Pomorska Brygada Desantowo-Szturmowa. W skład zespołu dowódczego weszli również doświadczeni oficerowie, tacy jak major Stefan Kozłowski i porucznik Marian Sowiński oraz Leszek Drewniak, ekspert w sztukach walki, który wcześniej działał w Biurze Ochrony Rządu (BOR)¹³.

Jednym z pierwszych wyzwań była niechęć MON-u do przekazywania swoich najlepszych oficerów do nowo powstałej jednostki podlegającej bezpośrednio MSW¹⁴. GROM zmagał się również z wewnętrznym sceptycyzmem, szczególnie ze strony Andrzeja Milczanowskiego, szefa Urzędu Ochrony Państwa. Aby go przekonać, zorganizowano pokaz umiejętności jednostki, w którym ppłk Sławomir Petelicki zagrał rolę zakładnika. Strzelcy celnie trafili w tarcze umieszczone przy głowie Petelickiego, co dowiodło wyjątkowego poziomu wyszkolenia komandosów¹⁵.

Mimo poparcia ze strony USA i Wielkiej Brytanii, w 1991 roku pojawiły się próby likwidacji GROM-u, inicjowane przez nowego ministra Henryka Majewskiego. Plan ten został jednak zniweczony przez Antoniego Macierewicza, który po objęciu stanowiska zachował jednostkę. W 1992 roku, podczas tzw. „nocy teczek”, jednostka GROM konwojowała tajne dokumenty oraz zabezpieczała ministra Macierewicza¹⁶.

Stany Zjednoczone i Wielka Brytania odegrały kluczową rolę w rozwoju GROM-u. Pomoc ta była związana z wdzięcznością za polskie wsparcie podczas operacji „Samum”, kiedy to Polacy pomogli w ewakuacji amerykańskich agentów wywiadu z Iraku. W ramach współpracy żołnierze GROM-u otrzymywali dostęp do nowoczesnego sprzętu oraz szkolenia w USA, gdzie uczyli się m.in. zjazdów na linach ze śmigłowców i budynków¹⁷.

Na początku 1992 roku jednostka osiągnęła wstępną gotowość bojową, co zaprezentowano Prezydentowi RP Lechowi Wałęsie podczas pokazu umiejętności. Petelicki ponownie uczestniczył jako obiekt ćwiczeń, co podkreślało jego pełne zaangażowanie w rozwój GROM-u¹⁸.

¹³ I. Chloupek, *Tobie Tobie Ojczyzno!*, [w:] *Magazyn Ludzi Akcji Special Ops 30 lat JW GROM*, (red.) T. Łukaszewski, Grupa MEDIUM, Warszawa 2020, s. 22.

¹⁴ H. Królikowski, *Wojskowa Formacja...*, *op. cit.*, s. 36.

¹⁵ Tamże s. 37.

¹⁶ A. Gielewska, M. Dzierżanowski, *Antoni Macierewicz. Biografia nieautoryzowana*, Znak Horyzont, Kraków 2018, s. 311.

¹⁷ J. Rybak, *Komandosi. Jednostki...*, *op. cit.*, s. 75.

¹⁸ H. Królikowski, *Wojskowa Formacja...*, *op. cit.*, s. 44.

Chrzest bojowy JW GROM

We wrześniu 1991 roku na Haiti doszło do zamachu stanu, który obalił pierwszego demokratycznie wybranego prezydenta, Jean-Bertrand Aristide'a. Przewrót, przeprowadzony przez Raoula Cédrasa, pogrążył kraj w chaosie, a rządy terroru i represji wobec przeciwników politycznych doprowadziły do destabilizacji regionu¹⁹.

W odpowiedzi społeczność międzynarodowa próbowała przywrócić porządek, a po nieudanej misji ONZ (UNMIH) w 1993 roku powołano Siły Wielonarodowe, w skład których weszli także żołnierze polskiej jednostki specjalnej GROM²⁰.

Zaangażowanie GROM-u w operację miało znaczenie strategiczne zarówno dla międzynarodowego prestiżu Polski, jak i dla samej jednostki. Udział w misji był symbolicznym rewanzem za wsparcie szkoleniowe, jakie GROM otrzymał od Amerykanów podczas swojego formowania²¹.

Decyzję o wysłaniu polskich komandosów podjęli prezydent Lech Wałęsa i prezydent USA Bill Clinton²². Misja GROM-u na Haiti rozpoczęła się 17 października 1994 roku, kiedy to polscy żołnierze wylecieli z warszawskiego Okęcia, ujawniając opinii publicznej swoje istnienie²³.

Po przylocie do Puerto Rico polscy komandosi odbyli intensywne szkolenia w Camp Santiago, gdzie trenowali m.in. strzelanie w pomieszczeniach i prowadzenie okolicznych pojazdów. Mieli również okazję zapoznać się z topografią Haiti oraz zagrożeniami, takimi jak miny pułapki, które stanowiły poważne ryzyko²⁴.

Na miejscu zadania GROM-u obejmowały ochronę kluczowych osobistości, w tym generała Davisa C. Meada, Sekretarza Generalnego ONZ Boutrosa Ghaliego, amerykańskiego sekretarza obrony Williama Perry'ego oraz doradcy ds. bezpieczeństwa narodowego USA, Anthony'ego Lake'a²⁵.

Największym wyzwaniem była ochrona Lahdara Brahimi'ego, emisariusza ONZ, na którego reżim wyznaczył nagrodę w wysokości 150 tys. dolarów²⁶.

Baza GROM-u znajdowała się w Mariani, 35 km od Port-au-Prince, gdzie żołnierze samodzielnie budowali zasieki i pełnili wartę²⁷.

¹⁹ K. Derwich, *Demokratyzacja vs. upadłość państwa – czynniki destabilizujące sytuację polityczną na Haiti* [w:], *Problem upadku państw w stosunkach międzynarodowych*, (red.) R. Kłosowicz, A. Mania, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2012, s. 147, 148.

²⁰ Ośrodek informacji ONZ w Warszawie, https://www.unic.un.org.pl/misje_pokojowe/unmih.php [dostęp: 17.10.2024].

²¹ H. Królikowski, *Wojskowa Formacja...*, *op. cit.*, s. 48.

²² J. Rybak, *Komandosi. Jednostki...*, *op. cit.*, s. 97.

²³ H. Królikowski, *Wojskowa Formacja...*, *op. cit.*, s. 49.

²⁴ Tamże.

²⁵ J. Rybak, *Komandosi. Jednostki...*, *op. cit.*, s. 98.

²⁶ H. Królikowski, *Wojskowa Formacja...*, *op. cit.*, s. 58.

²⁷ Tamże, s. 50.

Polski kontyngent, składający się z 50 żołnierzy, wrócił do kraju 13 grudnia 1994 roku. Ich działania na Haiti okazały się sukcesem – odnotowano 12 akcji ratowania życia, a ppłk. Petelicki został odznaczony medalem „For Military Merit” jako pierwszy obcokrajowiec²⁸.

Misja na Haiti była kluczowa dla dalszego rozwoju GROM-u. Pozwoliła jednostce zdobyć cenne doświadczenie operacyjne, które przyczyniło się do doskonalenia umiejętności i lepszego przygotowania do przyszłych misji bojowych.

Struktura jednostki

Jednostka Wojskowa GROM osiągnęła wstępną gotowość bojową w 1992 roku, kiedy to powstał pierwszy zespół bojowy „A”, specjalizujący się w działaniach lądowych. Zespół ten miał swoją siedzibę w Warszawie. Rok później, w 1993 roku, utworzono drugi zespół „B”, który skupił się na operacjach wodnych i stacjonował w Gdańsku²⁹.

W 2004 roku zakończono formowanie trzeciego, tajnego zespołu „C”, co finalizowało proces budowy struktury operacyjnej jednostki. W ten sposób JW GROM posiada trzy zespoły bojowe, specjalizujące się w tzw. zielonej, niebieskiej i czarnej taktyce³⁰.

Poza zespołami bojowymi GROM posiada również wyspecjalizowane grupy wsparcia, w tym zespoły wsparcia bojowego, logistycznego i medycznego, które umożliwiają operacje w różnorodnych warunkach³¹.

Operacje GROM-u są wykonywane w małych zespołach zwanych sekcjami, złożonymi z około sześciu wysoce wykwalifikowanych operatorów. Każdy członek sekcji ma co najmniej dwie specjalności wojskowe, na przykład saper, medyk czy kierowca pojazdów opancerzonych. Dzięki temu zespoły są w stanie skutecznie działać w różnych warunkach bojowych i radzić sobie z dynamicznymi sytuacjami na polu walki³².

Na czele sekcji stoi zwykle oficer z dużym doświadczeniem bojowym, który dysponuje nie tylko wiedzą, ale i umiejętnościami przywódczymi, niezbędnymi do podejmowania decyzji w ekstremalnych sytuacjach³³.

GROM, operując w niewielkich, elastycznych zespołach, łączy różnorodne umiejętności operatorów, co pozwala na przeprowadzanie efektywnych operacji specjalnych w trudnych i nieprzewidywalnych warunkach.

²⁸ Tamże, s. 50, 60.

²⁹ B. Jagodziński, *Działania i rozwój jednostek specjalnych*, „Przegląd Bezpieczeństwa Wewnętrznego” 2020, nr 22, s. 178.

³⁰ M. Frejlich, *Wpływ Stanów Zjednoczonych na Jednostkę Wojskową GROM w latach 1989-2021 w perspektywie porównawczej*, „Przegląd Bezpieczeństwa Wewnętrznego” 2023, nr 29 (15), s. 225, 226.

³¹ Tamże, s. 226.

³² <https://elitadywersji.org/jednostka-wojskowa-grom/> [dostęp: 17.10.2024].

³³ J. Gut, J. Kręcikij, *Specyfika dowodzenia jednostką specjalną na przykładzie JW GROM*, „Bezpieczeństwo Teoria i praktyka” 2020, nr 2 (XXXIX), s. 122.

Cała jednostka GROM podlega jednemu dowódcy, który koordynuje działania wszystkich jej elementów. Od powstania jednostki funkcję tę pełniło trzynastu oficerów, a od 2020 roku dowódcą GROM-u jest pułkownik Grzegorz Mikłusiak³⁴.

Selekcja do oddziału bojowego JW GROM

Selekcja do Jednostki Wojskowej GROM jest procesem niezwykle trudnym, mającym na celu wyłonienie osób o najwyższej wytrzymałości fizycznej i psychicznej. Kandydaci, którzy chcą wstąpić do tej elitarnej jednostki, muszą przejść przez trzy etapy rekrutacji, z czego ostatni, odbywający się w trudnych górskich warunkach, jest najbardziej wymagający³⁵. Selekcja opiera się na wzorcach z zagranicznych jednostek specjalnych, które pomagały przy tworzeniu GROM-u.

Jednostka prowadzi nabór głównie wśród żołnierzy czynnej służby wojskowej, rezerwistów oraz funkcjonariuszy innych służb mundurowych. Cywile również mają możliwość wzięcia udziału w selekcji, o ile spełnią wymagania jednostki³⁶.

Początkowo, gdy GROM podlegał Ministerstwu Spraw Wewnętrznych, wymogi były mniej rygorystyczne – wymagano m.in. pełnoletności, matury, uregulowanego stosunku do służby wojskowej oraz zaliczenia testów psychologicznych³⁷.

Po przejściu GROM-u pod Ministerstwo Obrony Narodowej (MON) wymogi zostały zaostrzone. Obecnie kandydaci muszą posiadać obywatelstwo polskie, być niekarani, mieć poświadczenie bezpieczeństwa lub zgodzić się na przeprowadzenie postępowania sprawdzającego, a także muszą posiadać zdolność do służby w jednostkach desantowo-szturmowych. Ważnym wymogiem jest także biegła znajomość deklarowanego języka obcego oraz posiadanie co najmniej średniego wykształcenia³⁸.

Po spełnieniu tych wymogów i złożeniu karty rekrutacyjnej kandydat jest zapraszany na pierwszy etap rekrutacji. Proces ten ma na celu wyselekcjonowanie osób o najwyższej sprawności i predyspozycjach do działania w ekstremalnych warunkach, co sprawia, że tylko nieliczni mogą dołączyć do GROM-u.

Testy fizyczne – Etap I

W pierwszym etapie selekcji do JW GROM kandydaci są oceniani pod kątem ich sprawności fizycznej w 13 konkurencjach, które zostały starannie dobrane, aby dokładnie sprawdzić różne aspekty sprawności, takie jak siła, wytrzymałość, szybkość i zręczność. Z tych konkurencji wybiera się 8, które kandydat musi zaliczyć, spełniając minimalne wymagania³⁹.

³⁴ <https://grom.wp.mil.pl/pl/pages/byli-dowodcy-jednostki-2019-04-02-e/> [dostęp: 17.10.2024].

³⁵ H. Królikowski, *Wojskowa Formacja...*, op. cit., s. 94.

³⁶ M. Kowalska-Sendek, *Do GROM-u z cywila? Tak!*, <https://www.polska-zbrojna.pl/home/articleshow/29319?t=Do-GROM-u-z-cywila-Tak-> [dostęp: 17.10.2024].

³⁷ H. Królikowski, *Wojskowa Formacja...*, op. cit., s. 93.

³⁸ <https://grom.wp.mil.pl/pl/pages/zasady-rekrutacji/> [dostęp: 17.10.2024].

³⁹ <https://grom.wp.mil.pl/pl/pages/selekcja/> [dostęp: 17.10.2024].

Konkurencje te obejmują zarówno ćwiczenia siłowe, jak i wytrzymałościowe, co pozwala ocenić całościową kondycję fizyczną kandydatów. Chociaż istnieją minimalne wymagania do zaliczenia każdej konkurencji, samo spełnienie tych norm nie gwarantuje przejścia do kolejnego etapu. W przypadku, gdy kilku kandydatów uzyskuje podobne wyniki, decydujące są wyższe osiągnięcia w danej konkurencji, co może zwiększyć szanse na awans do dalszej fazy selekcji⁴⁰.

Zatem, mimo że spełnienie minimalnych norm jest kluczowe, kandydaci muszą dążyć do uzyskania możliwie najlepszych wyników w każdej konkurencji, aby zwiększyć swoje szanse na kontynuowanie procesu rekrutacyjnego.

Testy psychologiczne – Etap II

Etap II selekcji do JW GROM obejmuje testy psychologiczne, które przeprowadzane są tego samego dnia, co testy fizyczne, aby ocenić kandydatów w stanie fizycznego wyczerpania. Ten etap ma na celu dokładną analizę osobowości, zdolności intelektualnych oraz odporności na stres. Testy psychologiczne sprawdzają, jak kandydat radzi sobie w trudnych sytuacjach, które są kluczowe w działaniach jednostki specjalnej. Oprócz cech osobowościowych, ocenia się również zdolności intelektualne, takie jak wiedza ogólna, szybkość przyswajania informacji, a także umiejętności w zakresie języków obcych, które są nieodzownym elementem współczesnych misji międzynarodowych⁴¹.

Po pozytywnym przejściu tego etapu kandydat awansuje do trzeciego i zarazem najtrudniejszego etapu, który weryfikuje wszystkie dotychczasowe osiągnięcia.

Testy terenowe – Etap III

Etap III selekcji do JW GROM jest przeznaczony wyłącznie dla najtrwalszych kandydatów, weryfikując wszystkie dotychczas oceniane predyspozycje w ekstremalnych warunkach. Mimo upływu lat, ten etap pozostaje niezmienny i odbywa się głównie w Bieszczadach, gdzie sprawdza się kandydatów w trudnym, górystym terenie. Ważnym elementem jest również ocena znajomości języka obcego, co podkreśla wielowymiarowość wymagań wobec przyszłych operatorów⁴².

W trakcie tego etapu kandydaci biorą udział w kilkudziesięciokilometrowych marszach górskich z pełnym wyposażeniem. Oprócz fizycznej sprawności, muszą wykazać się umiejętnością zarządzania czasem, ponieważ marsze te mają wyznaczone limity czasowe. Ponadto etap ten sprawdza ich wytrzymałość psychiczną, zdolność radzenia sobie w ekstremalnych warunkach i determinację. To właśnie tutaj kandydaci muszą udowodnić, że są w stanie funkcjonować na najwyższym poziomie, niezależnie od napotkanych trudności⁴³.

⁴⁰ T. Łukaszewski, R. Tyślewicz, K. Mątecki, *Jak przebiega selekcja do Jednostek Wojsk Specjalnych*, „Magazyn Ludzi Akcji – Special Ops” *Selekcja. Wojska Specjalne. Droga Cywila do WS*, (red.) T. Łukaszewski, Grupa MEDIUM, Warszawa 2023 s. 13.

⁴¹ M. Lasoń, *Przyszłość JW GROM na tle rozwoju sił i działań specjalnych w Polsce i na świecie w trzeciej dekadzie XXI wieku*, „Bezpieczeństwo Teoria i praktyka” 2020, nr 2 (XXXIX), s. 189.

⁴² H. Królikowski, *Wojskowa Formacja...*, op. cit., s. 95.

⁴³ Tamże, s. 97.

Po pomyślnym przejściu przez wymagający proces selekcji, nowi rekruci JW GROM są kierowani na kurs podstawowy, który trwa kilkanaście miesięcy. Kurs ten stanowi fundament ich przygotowania jako operatorów sił specjalnych. Jest to etap, w którym kandydaci nabywają niezbędnych umiejętności, wiedzy oraz doświadczenia, aby móc sprostać wymaganiom jednostki⁴⁴.

Po ukończeniu kursu podstawowego, nowi żołnierze są przypisywani do zespołów bojowych, gdzie rozpoczyna się ich dalsze szkolenie. Jest to niezwykle intensywny proces, skoncentrowany na doskonaleniu umiejętności bojowych, rozwijaniu specjalistycznych zdolności oraz integracji z zespołem. W tym okresie operatorzy ćwiczą różne scenariusze bojowe, uczą się działań w skrajnych warunkach, a także pogłębiają współpracę z innymi członkami zespołu, co jest kluczowe dla skuteczności działań jednostki.

Ten etap pozwala nowym operatorom na pełne wdrożenie się do działań zespołowych, rozwijanie swojej specjalizacji oraz zdobywanie doświadczenia potrzebnego do realizacji najbardziej wymagających misji.

Zadania i ewolucja szkolenia żołnierza JW GROM

Szkolenie w Jednostce Wojskowej GROM jest jednym z najważniejszych aspektów, które decydują o wysokim poziomie jej przygotowania i skuteczności w operacjach specjalnych. Proces ten oparty jest na rygorystycznych normach oraz stałym dążeniu do doskonałości, co jest niezbędne do realizacji szerokiego zakresu zadań w trudnych i wymagających warunkach. Żołnierze JW GROM specjalizują się w różnych rodzajach operacji, takich jak⁴⁵:

1. CT (*counterterrorism*) – zwalczanie terrorystów poprzez fizyczną eliminację agresorów podczas incydentów terrorystycznych.
2. DA (*direct action*) – akcje bezpośrednie, takie jak sabotaż, zasadzki oraz eliminacja kluczowych celów wroga.
3. HR (*hostage rescue*) – operacje odbijania zakładników z rąk terrorystów lub innych agresorów.
4. MOOTW (*Military Operations Other Than War*) – działania wojskowe w sytuacjach innych niż wojna, np. ewakuacja cywilów z obszarów objętych konfliktem.
5. MS (*Military Support*) – wsparcie sojusznicznych sił zbrojnych, obejmujące szkolenie i doradztwo wojskowe.
6. PR (*Personel Recovery*) – działania mające na celu ratowanie osób o szczególnym znaczeniu, takich jak VIP-y lub zakładnicy w polskich placówkach dyplomatycznych.
7. SR (*Special Reconnaissance*) – zdobywanie informacji o przeciwniku, takich jak liczebność wojsk, rozmieszczenie jednostek czy potencjał zbrojeniowy.

⁴⁴ K. Jadach, *Szkolenie żołnierzy oddziałów bojowych JW GROM do działań specjalnych*, „Bezpieczeństwo Teoria i praktyka” 2020, nr 2 (XXXIX), s. 82.

⁴⁵ B. Jagodziński, *Działania i rozwój...*, op. cit., s. 173 - 175.

8. UW (*Unconventional Warfare*) – prowadzenie działań nieregularnych, takich jak infiltracja i dywersja.

Aby sprostać tym zadaniom, operatorzy GROM-u przechodzą szkolenie w trzech rodzajach taktyk⁴⁶:

- Taktyka czarna – działania w obszarach zurbanizowanych, głównie związane z walką antyterrorystyczną i odbijaniem zakładników z budynków.
- Taktyka zielona – operacje w terenie niezurbanizowanym, np. w lasach czy na pustyniach, z naciskiem na patrolowanie, organizowanie zasadzek i rekonesans.
- Taktyka niebieska – działania w środowisku wodnym, obejmujące operacje na obiektach pływających, takich jak statki i platformy wiertnicze.

W początkowych latach istnienia JW GROM szkolenie opierało się na łączeniu doświadczeń Wojska Polskiego i Policji, z naciskiem na walkę wręcz, strzelanie ostrą amunicją i wykorzystanie ładunków wybuchowych⁴⁷.

W 1991 roku, wraz z przybyciem amerykańskich instruktorów, doszło do przełomu w szkoleniu – wprowadzono nowoczesne taktyki, m.in. strzelanie nocne z wykorzystaniem noktowizorów oraz szkolenia z topografii i zjazdów na linach. Podczas szkolenia hierarchia wojskowa została zastąpiona przez ocenę umiejętności⁴⁸.

Przybycie brytyjskich instruktorów w 1994 roku przyniosło nowe podejście do elastyczności i adaptacji w sytuacjach kryzysowych, co uzupełniło szkolenie rozpoczęte przez Amerykanów⁴⁹.

Dzięki tym intensywnym treningom JW GROM była gotowa do udziału w swojej pierwszej misji zagranicznej na Haiti w 1994 roku, co przyczyniło się do zbudowania jej międzynarodowej renomy⁵⁰.

Podsumowanie

Jednym z największych sukcesów Jednostki Wojskowej GROM w analizowanym okresie jest osiągnięcie w tak krótkim czasie zdolności do szybkiego oraz skutecznego przeciwdziałania różnym formom zagrożeń, począwszy od walki z terroryzmem po ochronę polskich interesów narodowych na arenie międzynarodowej. Istotnym czynnikiem w osiągnięciu tego celu było zdobycie przez jednostkę doświadczenia podczas licznych misji zagranicznych, co umożliwiło osiągnięcie poziomu porównywalnego z najlepszymi jednostkami specjalnymi na świecie. Jednakże GROM, jak każda elitarna jednostka wojskowa, musi stale dostosowywać się do zmieniającego się świata oraz nowych wyzwań. Ro-

⁴⁶ <https://fundacja4moza.pl/trzy-barwy-wojsk-specjalnych/> [dostęp: 17.10.2024].

⁴⁷ K. Jadach, *Szkolenie żołnierzy...*, op. cit., s. 78.

⁴⁸ Tamże, s. 79.

⁴⁹ Tamże, s. 81.

⁵⁰ Tamże s. 82.

snące napięcia geopolityczne mogą wymagać większych nakładów sił w działaniach operacyjnych.

W miarę rozwoju sztucznej inteligencji i innych nowych technologii GROM musi również być na bieżąco z najnowszymi osiągnięciami w dziedzinie obrony cybernetycznej, kontrwywiadu i działań informacyjnych, aby skutecznie przeciwdziałać zagrożeniom ze strony cyberprzestępców czy państw wykorzystujących te technologie. Temat wpływu rozwoju technologicznego na strategię i taktykę Jednostki Wojskowej GROM może stanowić przedmiot dalszych badań naukowych ze względu na jego istotne implikacje dla skuteczności działań specjalnych.

Bibliografia

1. Chloupek I., *Tobie Ojczyzno!*, [w:] *Magazyn Ludzi Akcji Special Ops 30 lat JW GROM*, (red.) T. Łukaszewski, Grupa MEDIUM, Warszawa 2020.
2. Derwich K., *Demokratyzacja vs. upadłość państwa – czynniki destabilizujące sytuację polityczną na Haiti*, [w:] *Problem upadku państw w stosunkach międzynarodowych*, (red.) R. Kłosowicz, A. Mania, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2012.
3. Domeracki K., *Hezbollah oraz jego Aparat Militarny i Bezpieczeństwa*, „Przegląd Bezpieczeństwa Wewnętrznego” 2017, nr 16.
4. Frejlich M., *Wpływ Stanów Zjednoczonych na Jednostkę Wojskową GROM w latach 1989-2021 w perspektywie porównawczej*, „Przegląd Bezpieczeństwa Wewnętrznego” 2023, nr 29 (15).
5. Gielewska A., Dzierżanowski M., Antoni Macierewicz. *Biografia nieautoryzowana*, Znak Horyzont, Kraków 2018.
6. Gut J., Kręciak J., *Specyfika dowodzenia jednostką specjalną na przykładzie JW GROM*. „Bezpieczeństwo Teoria i praktyka” 2020, nr 2 (XXXIX).
7. Historia Jednostki, <https://grom.wp.mil.pl/pl/pages/historia-jednostki-2019-04-03-m/> [dostęp: 17.10.2024].
8. <https://elitadywersji.org/jednostka-wojskowa-grom/> [dostęp: 17.10.2024].
9. <https://fundacja4moza.pl/trzy-barwy-wojsk-specjalnych/> [dostęp: 17.10.2024].
10. Jadach K., *Szkolenie żołnierzy oddziałów bojowych JW GROM do działań specjalnych*, „Bezpieczeństwo Teoria i praktyka” 2020, nr 2 (XXXIX).
11. Jagodziński B., *Działania i rozwój jednostek specjalnych*, „Przegląd Bezpieczeństwa Wewnętrznego” 2020, nr 22.
12. Kania D., Marosz M., Targalski J., *Resortowe dzieci. Służby*, „Frona”, Warszawa 2015.
13. Kochański S., *Brygady antyterrorystyczne: operacje, uzbrojenie*, Wydawnictwo Czasopism i Książek Technicznych SIGMA-NOT, Warszawa 1992.
14. Kowalska-Sendek M., *Do GROM-u z cywila? Tak!* <https://www.polska-zbrojna.pl/home/articleshow/29319?t=Do-GROM-u-z-cywila-Tak-> [dostęp: 17.10.2024].
15. Królikowski H., *Wojskowa Formacja Specjalna GROM im. Cichociemnych – Spadochroniarzy Armii Krajowej: 1990-2000*, Gdański Dom Wydawniczy, Gdańsk 2001.
16. Lasoń M., *Przyszłość JW GROM na tle rozwoju sił i działań specjalnych w Polsce i na świecie w trzeciej dekadzie XXI wieku*, „Bezpieczeństwo Teoria i praktyka” 2020, nr 2 (XXXIX).
17. Łukaszewski T., Tyślewicz R., Mątecki K., *Jak przebiega selekcja do Jednostek Wojsk Specjalnych* [w:], *Magazyn Ludzi Akcji – Special Ops Selekcja. Wojska Specjalne. Droga Cywila do WS*, (red.) T. Łukaszewski, Grupa MEDIUM, Warszawa 2023.

18. Ośrodek informacji ONZ w Warszawie, https://www.unic.un.org.pl/misje_pokojowe/unmih.php
19. Potkański W., *Sławomir Petelicki (1946-2012) – Pierwszy Dowódca Jednostki Wojskowej GROM Im. Cichociemnych Spadochroniarzy Armii Krajowej*, „Kultura Bezpieczeństwa” 2021, nr 40 (40).
20. Rybak J., *Komandosi. Jednostki Specjalne Wojska Polskiego*, Bellona, Warszawa 2003.
21. Rykała A., *Muzułmanie w Polskich dziejach i przestrzeni*, „Acta Universitatis Lodziensis. Folia Geographica Socio-Oeconomica” 2007, nr 8.
22. Wilczak D., *Most: tajna operacja przerzutu Żydów*, „Frona”, Warszawa 2015.

Dane kontaktowe

Jakub Jendrysik, jakubgrysik@gmail.com

Szymon Jureczka, jureczkaszymon@gmail.com

Tobiasz Kaszta, tobiaszkaszta2.2@gmail.com